

POSTANOWIENIE

Dnia 26 października 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z wniosku R. S. i M. S.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w G.
z udziałem zainteresowanego G. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w R.
o przeniesienie odpowiedzialności,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 26 października 2016 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy M. S. od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 17 kwietnia 2015 r., sygn. akt III AUa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od M. S. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G. kwotę 1800 (jeden tysiąc osiemset) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 17 kwietnia 2015 r., sygn. akt III AUa (...), Sąd Apelacyjny w (...) – w sprawie z odwołania R. S. i M. S. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w G. z udziałem zainteresowanego G. Spółki z o.o. w R. o przeniesienie odpowiedzialności – oddalił apelację R. S., M. S. od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G. z dnia 22 października 2013 r., sygn. akt VII U (...), oddalającego odwołania R. S. i M. S. od decyzji organu rentowego z dnia 22 maja 2012 r., którymi organ rentowy stwierdził

odpowiedzialność odwołujących się – jako członków zarządu G. Spółki z o.o. w R. – za zaległości składkowe Spółki na ubezpieczenie społeczne oraz ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okresy wskazane w decyzjach wraz z określonymi w decyzjach odsetkami i kosztami egzekucyjnymi (co do M. S.) oraz zaległości składkowe z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne za okres wskazany w decyzji wraz z odsetkami i kosztami egzekucyjnymi (co do R. S.).

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego odwołujący się M. S. zaskarżył skargą kasacyjną. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano, że „skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona; względnie gdyby Sąd Najwyższy nie podzielił tej oceny...”, „...że zachodzi w sprawie istotne zagadnienie prawne i tym samym zachodzi podstawa kasacyjna określona art. 398⁹ § 1 pkt. 1 kodeksu postępowania cywilnego”. W ocenie autora skargi „Biorąc pod uwagę zarzuty sformułowane w przedmiotowej sprawie, a w szczególności zarzut obrazy przepisu art. 116 § 2 Ordynacji podatkowej w zw. z art. 202 § 2 kodeksu spółek handlowych, którego istotna sprowadza się do przypisania M.S. odpowiedzialności za zobowiązania z tytułu zaległości składkowych za okres od marca 2006 do marca 2012, pomimo tego, że w dniu 23 marca 2009 r. wygał mandat M.S. do sprawowania funkcji członka zarządu, zaś jego dalsze funkcjonowanie w spółce G. sp. z o.o. sprowadzało się do zatrudnienia na stanowisku kierownika zarządu na umowę o pracę wskazać należy, że przedmiotowa skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona i tym samym zachodzi przesłanka przyjęcia jej do rozpoznania określona art. 398⁴ § 1 pkt 4 k.p.c.”. Wskazano, że „względnie, gdyby Sąd Najwyższy nie podzielił powyższej oceny...”, „...w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne sprowadzające się do stwierdzenia, czy zakres zastosowania przepisu art. 116 Ordynacji podatkowej obejmuje również okres, w którym mandat członka zarządu wygał, zaś były członek zarządu pozostaje zatrudniony w spółce na stanowisku kierowniczym związanym z wykonywaniem czynności zarządu”.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o: I. odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, II. ewentualnie, o oddalenie w całości

skargi kasacyjnej, III. zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie kasacyjne według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna odwołującego się nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.); „względnie”, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie – jak to określa autor skargi względnie przedstawianych – przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

W świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego dotyczącego przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu samego zagadnienia wraz ze wskazaniem konkretnego przepisu prawa, na tle którego to zagadnienie występuje oraz wskazaniu argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, w tym także na sformułowaniu własnego stanowiska przez skarżącego. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia

prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, LEX nr 1102817). Analogicznie należy traktować wymogi konstrukcyjne samego zagadnienia prawnego, formułowanego w ramach przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., oraz jego związek ze sprawą i skargą kasacyjną, która miałaby zostać rozpoznana przez Sąd Najwyższy. Zagadnienie prawne powinno: 1) być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571); 2) być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z dnia 22 października 2002 r., III CZP 64/02, LEX nr 77033 i z dnia 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179); 3) pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, LEX nr 864002; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, LEX nr 560504) i 4) dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (poważne) wątpliwości. Istotność zagadnienia prawnego konkretyzuje się zaś w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa i praktyki sądowej. Wymóg ten jest uzasadniony publicznymi celami rozpoznania przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2007 r., V CSK 356/07, LEX nr 621243). Ograniczenie się przez skarżącego do pytania nie jest wystarczającym określeniem zagadnienia prawnego, jeżeli zagadnienie prawne nie zostało przedstawione bez odniesienia się do ogólnych problemów interpretacyjnych (postanowienie Sądu Najwyższego z 25 lutego 2008 r., I UK 332/07, LEX nr 452451).

Autor rozpatrywanej skargi kasacyjnej przedstawione w uzasadnieniu wniosku kwestie sprowadza do ogólnikowego pytania bez powiązania go z odpowiednią juretryczną argumentacją, którą wykazałby, że w sprawie rzeczywiście występuje istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Uzasadnienie wniosku nie uwzględnia w swojej konstrukcji stanowiska

zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) w zakresie oceny sygnalizowanej we wniosku kwestii. Sąd drugiej instancji – odnosząc się do twierdzeń odwołującego M. S., że jego kadencja zakończyła się zgodnie z umową spółki po dwóch latach od dnia jego powołania na stanowisku prezesa zarządu w 2009 r. – stwierdził, że z przedłożonego odpisu aktualnego z Rejestru Przedsiębiorców KRS z dnia 10 lutego 2014 r. wynika jednoznacznie, że wnioskodawca jest nadal członkiem zarządu Spółki. Sąd drugiej instancji podzielił stanowisko zgodnie, z którym w sytuacji, gdy członek zarządu, pomimo ważnego zapisu w rejestrze sądowym, kwestionuje fakt bycia członkiem zarządu w dacie powstania zobowiązania, powinien wykazać w toku postępowania administracyjnego lub sądowo-odwoławczego, że został skutecznie odwołany z tej funkcji (por. wyrok NSA z dnia 10 czerwca 2014 r., II FSK 1687/12, LEX nr 1485413). Wpis zmian w składzie osobowym zarządu w rejestrze sądowym ma tylko charakter deklaratoryjny. Domniemywa się, że wpis w Krajowym Rejestrze Sądowym jest prawdziwy, lecz jest to domniemanie wzruszalne. Ustanowione jest ono dla ochrony osób trzecich (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 września 2012 r., I UK 137/12, LEX nr 1274954). W ocenie Sądu drugiej instancji M. S. w oparciu o przeprowadzone w sprawie dowody nie zdołał obalić wzruszalnego domniemania wypływającego z wpisu w KRS, zgodnie z którym wnioskodawca nadal pełni funkcję prezesa zarządu Spółki. Przeciwnie, ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego jednoznacznie wynika, że już po upływie dwóch lat od powołania go uchwałą zgromadzenia wspólników z dnia 21 marca 2007 r. na stanowisko prezesa zarządu Spółki M. S. nadal faktycznie sprawował dotychczas pełnioną funkcję oraz nie złożył rezygnacji. Mandat do pełnienia funkcji w zarządzie nie wygasa (z dniem odbycia zgromadzenia wspólników zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za pierwszy lub ostatni rok obrotowy pełnienia funkcji członka zarządu), jeżeli członek zarządu wciąż faktycznie sprawuje dotychczas pełnioną funkcję podpisując dokumenty finansowe, jak i inne dokumenty oraz nie składa rezygnacji (por. wyrok NSA w Warszawie z dnia 22 marca 2013 r., I FSK 862/12, LEX nr 1331452). Fakt zawarcia z M.S. umów o pracę: na czas nieokreślony z dnia 1 marca 2007 r. i na czas określony z dnia 1 kwietnia 2009 r. na stanowisku kierownika zarządu pozostaje bez wpływu na ocenę sprawowania przez

niego funkcji prezesa zarządu Spółki – stosunek pracy jest odrębnym stosunkiem prawnym od członkostwa w zarządzie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Osoba, która pełni funkcję członka zarządu w takiej spółce może bowiem być powiązana z nią jedynie stosunkiem organizacyjnoprawnym - członkostwa. W związku z powyższym organ rentowy wykazał pozytywną przesłankę przeniesienia na M. S. odpowiedzialności za obowiązania spółki z tytułu zaległych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz P. w postaci powstania zaległości z tytułu tych składek w czasie pełnienia przez tego skarżącego funkcji członka zarządu Spółki.

Wykazanie podnoszonej w skardze oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) – jako przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania – wymagałoby przedstawienia tego, w czym wyraża się „oczywista zasadność” skargi oraz argumentacji wykazującej, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06 LEX nr 198531, z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035, z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205, z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08). Podczas gdy dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania – z uwagi na jej oczywistą zasadność w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. – niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły, czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274, z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616, z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/ 07, LEX nr 453107, z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364, z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz

sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743, z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2013 r., III SK 11/13, LEX nr 1380967).

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia powyższych wymogów; nie wykazuje, aby w sprawie występował stan „oczywistej zasadności” skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Autor rozpatrywanej skargi ogranicza się tylko do deklaracji o tym, że jego skarga jest oczywiście uzasadniona. Brakuje odpowiedniego wyводу zawierającego argumentację, którą wykazałby on walor oczywistej zasadności skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Uzasadnienie twierdzeń skargi o jej oczywistej zasadności jest w istocie powtórzeniem uzasadnienia zarzutów rozpatrywanej skargi kasacyjnej. Nie zawiera odpowiedniej argumentacji – uwzględniającej przedstawione wyżej stanowisko zaskarżonego wyroku Sąd drugiej instancji w zakresie sygnalizowanej kwestii – argumentacji, która przekonałaby o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. (pkt 1 niniejszego postanowienia). Rozstrzygnięcie zawarte w pkt 2 ma swoją podstawę w art. 98 § 1 k.p.c. w związku z § 12 ust. 4 pkt 2 w związku z § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2013 r., poz. 490).

